

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PODMÍNKY

vypsání ceny za předložení uměleckého návrhu zlaté obchodní mince „český dukát“

V Praze v září 2022

PODMÍNKY

vypsání ceny za předložení uměleckého návrhu zlaté obchodní mince „český dukát“

---

1) Česká národní banka vypisuje cenu nejhodnotnějším návrhům zlatého jednodukátu, který bude vydán v roce 2023.

2) Vypsání ceny se řídí ustanoveními § 2887- 2889 občanského zákoníku o vypsání ceny.

3) Cena bude udělena nejhodnotnějším a technickým podmínkám vyhovujícím návrhům.

Vydáním zlatého jednodukátu má být nejširší veřejnosti představena nová obchodní mince České republiky a připomenuto 100. výročí zahájení vydávání československých, tzv. svatováclavských dukátů.

Hlavní technickou podmínkou je odevzdání kruhových návrhů provedených v sádře (lící a rubové strany samostatně) o průměru 190 - 200 mm (bezpodmínečný požadavek, nedodržení může být důvodem k vyloučení z hodnocení) v patřičné síle, aby snesly manipulaci bez upevnění na podložku. Každý návrh musí být označen značkou (heslem vyjádřeným slovně, popř. číselně; kreslené značky jsou nepřípustné) na spodní straně sádrového kotouče, a to stejnou pro lící i rubové strany. Návrhy musejí být předkládány v definitivní podobě; to znamená, že po technické stránce musejí být po drobných úpravách podle požadavků mincovny způsobilé k ražbě. Zásadní podmínkou je, aby pod jednou značkou byl předložen kompletní návrh, tj. aby obsahoval alespoň jednu lící stranu a alespoň dvě rubové strany podle níže uvedených podmínek.

Mincovní pole musí mít tvar dutého zrcadla s nejnižším bodem uprostřed modelu, které se směrem k okrajům zvyšuje, což je podmínkou pro příznivou charakteristiku tečení materiálu. Technický výkres geometrie modelovací formy je uveden v příloze. Maximální výška plastiky (reliéfu) ve středové části modelů je 1,8 mm. Plastika musí pokrývat nejméně 50 % plochy mincovního pole; plošné proporce plastiky na jedné straně musí odpovídat plošným proporcím plastiky druhé strany. Při modelaci plastiky je nutné zohlednit její rozmístění v mincovním poli. Masivní a vysoká plastika na jedné straně vyžaduje nižší plastiku na protilehlé ploše druhé strany a naopak.

4) Na lící straně je nutno umístit v opisu (při obvodu) nebo v nápisu (řádcích) název státu „ČESKÁ REPUBLIKA“ a [heraldického českého lva](#) ve štítu nebo bez štítu. Ztvárnění českého lva ve štítu může, ale nemusí být, přímým ztvárněním malého státního znaku podle vyobrazení v příloze zákona o státních symbolech České republiky (vyobrazení je připojeno k těmto podmínkám). Při případné stylizaci nesmí dojít k nečitelnosti či nechťnému karikování českého lva, nebo k záměně za jiná heraldická zvířata. Český lev nemusí vzhledem k velikosti mincovního pole zaujímat celou plochu, musí však být umístěn v její horní části. Lící stranu je vhodné podle úvahy výtvarníka doplnit o případný motiv, navazující na rubovou stranu. Na místě, kde by podle mínění autora měla být značka mincovny, bude umístěno kolečko o průměru 8 – 10 mm (propočteno na model o průměru 190 - 200 mm).

Rubovou stranu je nutno předložit ve dvou variantách.

Na první variantě je nutno zobrazit motiv vztahující se ke 100. výročí zahájení vydávání československých, tzv. svato-václavských dukátů a nápis nebo opis „ČESKOSLOVENSKÉ DUKÁTY 1923 - 2023“.

Na druhé variantě je nutno zobrazit motiv knížete Václava zvaného svatý a nápis nebo opis ČESKÝ DUKÁT, který může, ale nemusí, být doplněn citátem ze svatováclavského chorálu SVATÝ VÁCLAVE NEDEJ ZAHYNOUTI NÁM I BUDOUCÍM nebo jen NEDEJ ZAHYNOUTI NÁM I BUDOUCÍM.

Předložené návrhy nesmějí být replikami československých, tzv. svatováclavských dukátů z let 1923-1951. Na místě, kde by měla být autorská značka, umístí výtvarník u obou variant čtvereček o velikosti 8 x 8 až 10 x 10 mm (propočteno na model o průměru 190 - 200 mm).

Řešením hrany se výtvarník nemusí zabývat.

Dukát bude ražen ze zlata o ryzosti 986 ¹/₉, její průměr bude 19,75 mm a hrubá hmotnost 3,49 g. Dukát bude ražen pouze v běžné kvalitě v přirozeném ražebním lesku.

5) **Návrhy ucházející se o cenu musejí být odevzdány nebo odeslány poštou nejpozději do pondělí 31. října 2022 na adresu:**

a) pro poštovní styk

Česká národní banka
Sekce peněžní
Na příkopě 28
115 03 Praha 1

b) pro osobní doručení mimo den uzávěrky

Česká národní banka - podatelna
vchod ze Senovážné ulice,

na dveřích proti vchodu mezi turnikety jsou uvedena telefonní čísla, na která je nutno volat a uvést, že jde o odevzdání sádrového modelu.

Doba příjmu: 7.00 až 17.00, v pátek 7.00 až 15.00 hod.

c) pro osobní doručení v den uzávěrky

Česká národní banka, vchod ze Senovážné ulice, ohlášení příchodu na telefonní linku 3409

Doba příjmu: 9.00 až 12.00 hod.

Ke každému návrhu musí být připojena zalepená obálka označená stejnou soutěžní značkou (heslem) jako na modelech. Obálka musí obsahovat lístek se jménem autora návrhu, jeho adresou, telefonním číslem, případně e-mailem, bankovním spojením a shodnou značkou jako na obálce.

Návrhy odeslané poštou musejí být avizovány e-mailem na adresu sarka.vicherova@cnb.cz nebo telefonicky na číslo uvedené v bodu 6. V oznámení je nutno uvést podací číslo odesílajícího poštovního úřadu. Návrhy musejí být zaslány v obalech pro křehké zásilky odpovídajících přepravních pravidlům pošty. Zásilky musejí být na vnějším obalu označeny „Soutěž na zlatý dukát“. Zásilky doručené osobně do ČNB musejí být rovněž

řádně zabaleny, aby nemohlo dojít k jejich poškození; zásilky předávané na podatelnu je nutno označit „Soutěž na zlatý dukát“.

6) Návrhy zhodnotí Komise pro posuzování návrhů na české peníze. Předsedou komise je zástupce České národní banky, členy komise jsou renomovaní výtvarníci, medailéři, teoretici výtvarného umění, učitelé uměleckých škol a zástupce mincovny. Jednotlivých zasedání se zúčastňují odborní poradci v příslušném oboru. Komisi svolává Česká národní banka jako vypisovatelka ceny. Administrativní práce pro komisi zajišťuje sekretářka komise, Ing. Šárka Vicherová, zaměstnankyně sekce peněžní České národní banky, tel. 224 413 409.

7) Pro nejhodnotnější návrhy se stanoví tyto ceny:

I. cena   80 000,- Kč

II. cena   60 000,- Kč

III. cena   40 000,- Kč

Kromě cen může komise udělit režijní příspěvek autorům, jejichž návrh byl vyřazen v prvním kole hodnocení, a odměnu autorům, jejichž návrh postoupil do druhého nebo třetího kola hodnocení. Počet těchto příspěvků a odměn a jejich výše jsou závislé na počtu předložených návrhů a na jejich umělecké a technické úrovni. Ceny, odměny a režijní příspěvky vyplatí Česká národní banka do 30 dnů od výroku komise.

V případě, že žádný z předložených návrhů nebude splňovat podmínky pro udělení cen, může komise vyzvat vybrané autory k úpravě předložených návrhů podle připomínek komise. Vybraní autoři v případě předložení upraveného návrhu obdrží vyzývací odměnu a vítězný návrh získá I. cenu ve výši 80 000 Kč.

Ceny a odměny vyšší než 10 000 Kč budou podle § 36 odst. 2 písm. i) zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu, ve znění pozdějších předpisů, sníženy o daň z příjmů ve výši 15 %.

8) Výběr návrhů pro realizaci provádí bankovní rada České národní banky. Bankovní rada není vázána názorem komise, k realizaci však může být vybrán pouze návrh, kterému byla udělena některá z cen, nebo návrh z užší výzvy výtvarníků.

Autorovi, jehož návrh bude realizován (líc i rub), bude vyplacena autorská odměna za převod oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví a výtvarnou spolupráci při realizaci, v celkové částce 60 000 Kč, a to na základě licenční smlouvy s autorem uzavřené. Nepřijme-li autor, jehož návrh bude vybrán k realizaci, návrh licenční smlouvy do 15 dnů poté, co mu bude doručen, vyhrazuje si ČNB právo zahájit jednání o realizaci s autorem jiného návrhu. V případě kombinace lící a rubové strany dvou autorů obdrží každý autor polovinu uvedené částky.

Autor návrhu vybraného k realizaci je povinen na hraně sádrových modelů vyznačit tzv. ražební postavení, tj. vzájemnou polohu lícové a rubové strany.

Bude-li nutno provést na přijatém návrhu úpravy, je autor povinen provést je bezplatně ve spolupráci s určenou mincovnou a za tím účelem se na vyzvání do mincovny dostavit. Náklady na jízdné spojené s cestou autora do mincovny budou hrazeny Českou národní bankou zvlášť po předložení příslušných dokladů. Jestliže by autor návrhu vybraného

k realizaci nemohl provést či dokončit z jakéhokoliv důvodu definitivní úpravy ve stanovené době, má Česká národní banka právo nechat úpravy provést jiným výtvarníkem nebo zadat k realizaci jiný návrh.

Po realizaci návrhu obdrží autor autorský odražek lící a rubové strany dukátu z obecného kovu označený číslem 1.

Pokud nebude dukát realizován vůbec, obdrží výtvarník, který v soutěži získal I. cenu, k této ceně částku 20 000 Kč. Pokud bude realizován jiný návrh než ten, kterému byla udělena I. cena, dostane autor návrhu, který získal I. cenu, částku 20 000 Kč.

- 9) Autorské právo k oceněným návrhům zůstává nedotčeno. Návrhy, které obdržely ceny nebo byly odměněné alespoň částkou 20 000 Kč, se stávají vlastnictvím České národní banky.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
sekce peněžní

Ing. Tomáš Trtek
ředitel sekce

JUDr. Jaroslav Moravec, Ph.D.
předseda komise

Československé dukáty, tzv. svatováclavské

Měnovou odlukou a měnovou reformou, uskutečněnou pod vedením prvního československého ministra financí Aloise Rašína v únoru 1919, skončila platnost rakousko-uherské korunové měny, zavedené v roce 1892. Ta již na začátku první světové války ztratila svůj původní charakter měny zlatého standardu a stala se měnou čistě papírovou.

Většina finančníků v nástupnických státech Rakouska-Uherska se domnívala, že se zlaté měny podaří dříve či později v nějaké formě obnovit. V Československu byl jedním z hlavních představitelů tohoto proudu právě Alois Rašín. Poté, co již nebyl ve funkci ministra financí, však nemohl prosazovat svůj projekt zákonné nebo paralelní zlaté měny podle francouzského vzoru s peněžní jednotkou československým frankem. Po návratu do funkce ministra financí v roce 1922 však prosazoval vydání československých dukátů, tradičních českých zlatých mincí, ražených na českém území od dynastie lucemburské až po habsbursko-lotrinskou.

Technické parametry československých dukátů byly zvoleny shodně s posledními rakouskými a uherskými dukáty Františka Josefa I., raženými v Hlavním mincovním úřadu ve Vídni a Uherské královské mincovně v Kremnici. Hodnotová a hmotnostní skladba posledních rakouských dukátů (jednodukát a čtyřdukát) však byla změněna na jednodukát a dvojdukát, později byla soustava ještě doplněna o pětidukát a desetidukát.

Stejně jako dukáty Rakouského císařství od zavedení rakouské měny v roce 1857 byly československé dukáty mincí obchodní. Ministr Rašín pravděpodobně plánoval po obnovení zlatého standardu prohlásit dukát mincí československé měny, k tomu však nikdy nedošlo, neboť k přeměně československé měny v čistou formu standardu zlaté mince již nikdy nenastaly podmínky. Alois Rašín byl touto myšlenkou zaujat natolik, že si obrazy českých dukátů nechal předložit ještě na smrtelném loži po atentátu, který byl na něj spáchán 5. ledna 1923.

Na výtvarnou podobu dukátů byla vypsána veřejná soutěž, v níž získal I. cenu návrh značky „Cimbuří“, jehož spoluautory byli malíř Jaroslav Benda a sochař Otakar Španiel. Po opakovaných úpravách se realizace ujala československá mincovna v Kremnici a její rytcovna pod vedením vrchního rytce Josefa Reisnera.

Zcela netradičně pro republikánské mince nebyl lící stranou motiv s malým státním znakem a názvem státu, ale postava vévody Václava jako symbol suverenity národa a znak nepřetržitosti státní a národní myšlenky, s heslem v opisu *Nedej zahynouti nám i budoucím*.

Československé dukáty, zvané podle motivu vévody Václava svatováclavské, byly poprvé vydány v říjnu 1923 k 5. výročí vzniku Československa. Nejprve byly vydány tzv. jednodukáty jubilejní s datem vzniku republiky 28. října a číslem na lící straně, poté tzv. dvojdukáty pamětní s letopočtem 1923 a nakonec i jednodukáty obyčejné. Ražba jednodukátů pak pokračovala až do roku 1939. V roce 1929 byla obnovena ražba dvojdukátů a zavedeny dvě další hodnoty, pětidukát a desetidukát, ražené pak až do roku 1938 ve výtvarném provedení odlišném od jednodukátu a dvojdukátu. Po válečné přestávce byly svatováclavské dukáty raženy už jen jednou, s ročníkem 1951. Poté jejich ražba ustala, po změně názvu státu a státního znaku v roce 1960 už ani nepřicházela v úvahu. Právní předpisy však zůstaly účinné až do roku 1976, kdy byly zrušeny až v souvislosti s přípravou nových a také posledních

československých dukátů, vydávaných v letech 1978-1982, tzv. karlovských. Ty jsou však již jinou kapitolou československých mincovních dějin.

Svatováclavské dukáty byly raženy nejen na tzv. účet státní, tedy na objednávku státu, ale také na tzv. účet soukromý, tedy právnických a fyzických osob, které si do mincovny nebo puncovních úřadů dodaly vlastní zlato. Tím se československý dukát přiblížil mincím rakousko-uherské korunové měny z doby její největší stability. Největším zadavatelem výroby dukátů na soukromý účet byl zlatodůl Roudný na Vlašimsku, v té době největší funkční zlatý důl ve střední Evropě.

Text: Jaroslav Moravec

Lícní strana svatováclavského jednodukátu.

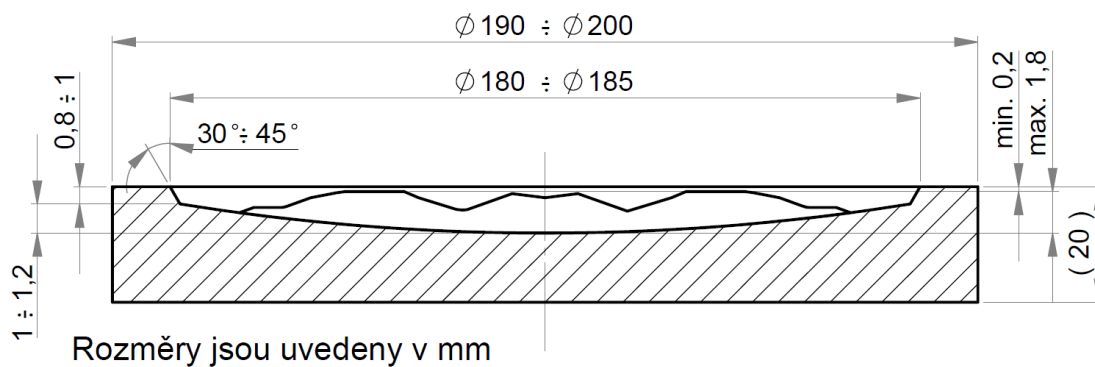

Rubová strana svatováclavského jednodukátu s ročníkem 1923.

Technický výkres geometrie modelovací formy

Maximální výška reliéfu = 1,8 mm

Minimální výška reliéfu i písma = 0,4 mm

Minimální rozdíl mezi reliéfem a okrajem sádry = 0,2 mm

Plán emise pamětních a obchodních mincí a bankovek na léta 2021-2025

Pamětní stříbrné mince 200 Kč

Rok	Datum	Výročí	Název
2021	8. 9. 1921	100	† Jan Janský
	23. 9. 1871	150	* František Kupka
	31. 10. 1821	200	* Karel Havlíček Borovský
2022	23. 1. 1872	150	* Jože Plečnik
	20. 7. 1822	200	* Gregor Mendel
	19. 9. 1922	100	* Dana Zátopková, Emil Zátopek
2023	20. 2. 1523	500	* Jan Blahoslav
	březen 1948	75	Josef Karel Matocha jmenován arcibiskupem olomouckým
	18. 5. 1923	100	Zahájení pravidelného vysílání Československého rozhlasu
	17. 9. 1873	150	* Max Švabinský
2024	7. 12. 1723	300	† Jan Blažej Santini-Aichel
	4. 1. 1874	150	* Josef Suk
	2. 3. 1824	200	* Bedřich Smetana
	30. 7. 1674	350	† Karel Škréta
2025	1624	400	Vydání Komenského mapy Moravy
	12. 2. 1825	200	Založení české spořitelny Böhmische Sparkasse
	13. 7. 1925	100	Nález plastiky ženy v Dolních Věstonicích, tzv. Věstonické Venuše
	21. 10. 1125	900	† kronikář Kosmas

Pamětní stříbrné mince 500 Kč Slavné dopravní prostředky

Rok	Název
2021	Parní lokomotiva Škoda 498 Albatros
2022	Motocykl Jawa 250
2023	Osobní automobil Tatra 603
2024	Tramvaj ČKD Tatra T3
2025	Cvičný letoun Aero L-39 Albatros

Mimořádná stříbrná mince 10 000 Kč

Rok	Datum	Výročí	Název
2022	1922	100	Založení Velké Prahy

Zlaté mince 5 000 Kč cyklus Městské památkové rezervace

Rok	Název
2021	Cheb
	Jihlava
2022	Mikulov
	Litoměřice
2023	Kroměříž
	Hradec Králové
2024	Olomouc
	Moravská Třebová
2025	Štramberk
	Tábor

Mimořádné zlaté mince 10 000 Kč

Rok	Datum	Výročí	Název
2021	15. 9. 921	1100	† kněžna Ludmila

Obchodní mince – dukáty

Rok	Hodnota	Výročí	Název
2023	1	100	Zahájení vydávání svatováclavských dukátů
2025	1, 2, 5, 10	700	Zahájení ražby prvních českých zlatých mincí Janem Lucemburským